

تجلی اخلاق و ارزش‌ها در

سیره حکومتی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم

محمد علیبرزگر

نشر
فرقان

برزرگر، محمدعلی، ۱۳۴۳ -	سرش: اسه:
تجلی اخلاق و ارزش‌ها در سیره حکومتی پیامبر اعظم (ع)	عنوان و نام پدیدآور:
محمدعلی برزرگر.	موضوعات: سر:
قم: پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم	
هدایت، ۱۳۹۵.	
۱۱۲ ص.	مشخصات ظاهری:
۵-۴۹۷-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸: ۷۰۰۰۰ ریال	شابک:
کتابخانه: ص. ۱۰۹.	وضعیت فهرست‌یابی:
محمدعلی برزرگر، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. --	یادداشت:
اخلاق	موضوع:
Muhammad, Prophet Ethics	موضوع:
سنت نبوی	موضوع:
Wants of the Prophet*	موضوع:
اخلاق اسلامی	موضوع:
Islamic ethics	موضوع:
پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت	شناسه افزوده:
۱۳۹۵ ب ۳۶ ت ۳ / ۴۱ / ۳۶۱۳	رده‌بندی کنگره:
۲۹۷/۹۳	رده‌بندی دیویی:
۴۵۵۵۰۳۲	شماره کتابشناسی ملی:

تجلی اخلاق و ارزش‌ها در سیره حکومتی امام علی (ع)

نویسنده: محمدعلی پرزگر
صفحه‌آرا: علی نصیر محمدی
طراح جلد: عطیه عباسیان
ناظر چاپ: علی رضاوند
ناشر: زمزم هدایت

چاپ: آبنوس ○ نوبت چاپ: اول ○ تاریخ چاپ: ۱۳۹۵
شمارگان: ۵۰۰ ○ قیمت: ۷۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۴۹۷-۵

ناشر: قلم‌خیابان نورشهر، نبش کوچه ۴، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۷۳۵، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

فهرست مطالب

مقدمه ۹

درآمدی بر رفتار و اخلاق فردی پیامبر اعظم (ص) ۱۱

بخش اول: مفاهیم، اصطلاحات و دیدگاه‌ها

الف: مفاهیم و اصطلاحات ۲۲

۱. سیره ۲۲

۲. اخلاق ۲۲

۳. سیاست ۲۳

۴. حکومت ۲۵

ب: رابطه اخلاق و سیاست ۲۶

۱. جدایی اخلاق و سیاست ۲۷

۲. آمیختگی اخلاق و سیاست ۳۲

بخش دوم: شاخص‌های اخلاقی ارزشی در سیره حکومتی پیامبر اعظم (ص)

۱. امانت دانستن حکومت ۴۰

۲. عدالت گستری ۴۲

- الف) عدالت سیاسی و اجتماعی ۴۳
- ب) عدالت اقتصادی ۴۴
- ج) عدالت قضائی ۴۵
۳. جهاد و ظلم ستیزی ۴۵
۴. مبارزه با سهم‌خواهی و رانت‌خواری ۴۸
- محبت و مهرورزی با عموم مردم ۵۲
۶. بخشش و رحمت در اوج قدرت ۶۱
۷. توجه به نطفه و تن جمعیت ۷۴
۸. ایفای عهد و پیمان ۷۸
۹. تعلیم و تربیت مسلمانان اخلاقی ۸۸
۱۰. برخورد انسانی و نفع‌خشنیت با دشمنان ۸۸
۱۱. همزیستی مسالمت‌آمیز در محیط خارجی ۹۴

بخش سوم: سیره حکومتی پیامبر اکرم (ص) الگوی دولتمردان و کارگزاران

۱. پیامبر اعظم دارای خلق عظیم و رفتار شایسته با مردم بود. ۱۰۰
۲. رسول‌گرامی اسلام، امین و درستکار بود. ۱۰۱
۳. پیامبر اعظم با برتری جویی و ویژه‌خواری مبارزه می‌کرد. ۱۰۱
۴. پیامبر خدا در اصول و مبانی دین اهل تساهل و تسامح نبود. ۱۰۲
۵. پیامبر اعظم مشورت‌پذیر بودند. ۱۰۳
۶. رسول خدا (ص) مظهر قسط و عدالت بود. ۱۰۳
۷. پیامبر اسلام پای‌بند به عهد و پیمان بود. ۱۰۶
۸. پیامبر اسلام، حکومت را امانت خدا و مردم می‌دانست. ۱۰۶
- کتابنامه ۱۰۹

مقدمه

مدّعی کتاب حاضر، اثبات حاکمیت موازین، ملاحظات و ارزش‌های انسانی و اخلاقی در سیره حکومتی پیامبر اسلام ﷺ است. برای این منظور، مصادیق و مؤلفه‌های مختلفی چون عدالت گستری و ظلم ستیزی، نفی نژادپرستی و تبارگرایی، محبّت و مودت، عفو و بخشش در اوج قدرت، ایفای عهد و پیمان، امانت دانستن حکومت، نفی خشونت با دشمنان و برخورد انسانی با آنان و ... مورد بررسی قرار گرفته؛ که در انالیز و رفتار و سیره حکومتی پیامبر اسلام ﷺ بروز و ظهور داشته است.

همه این مصادیق و مؤلفه‌ها، حکایت از آن دارند که ارزش‌های اخلاقی و انسانی، مبنا و پایه نظام سیاسی و حکومتی رسول خدا ﷺ بوده است.

با این نگاه، مؤلفه‌های ضد اخلاقی همچون ظلم، خشونت، دروغ، تزویر، حيله و نیرنگ و بدعهدی و ... که مغایر با اهداف و تعالیم الهی، ارزش‌های انسانی و اخلاقی است، در نظام حکومتی پیامبر اسلام ﷺ

جایگاهی نداشته و حضرت، همه کارگزاران و مدیران را به اصول و موازین اخلاقی و انسانی، ترغیب و توصیه نموده و در صورت تخلف، به توبیخ و سرزنش و یا عزل آنها اقدام می‌نمود.

این کتاب در پی تشریح مؤلفه‌ها و مصادیق ملاحظات انسانی، اخلاقی و الهی حاکم بر سیره حکومتی پیامبر اعظم ﷺ است.

بدان دستیابی به اهداف مورد نظر، بخش اول کتاب به مفاهیم، اصطلاحات و سبک‌های مربوط به رابطه اخلاق و سیاست اختصاص داده شد. در بخش دوم، شاخص‌های اخلاق محور و ارزش‌گرا در سیره حکومتی پیامبر اعظم ﷺ مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در بخش پایانی، این شاخص‌ها به عنوان الگو و معیاری برای دولتمردان و کارگزاران، توصیه شده است.

در پایان از همه محققان، صاحب‌طران و خوانندگان گرامی استدعا دارم جهت غنی‌تر شدن محتوای کتاب، نظرات و پیشنهادات سازنده خویش را جهت بهره‌مندی در چاپ‌های بعدی ارائه نمایند.

محمدعلیبرزگر